

Motion till riksdagen 2021/22:3966

av **Mats Persson m.fl. (L)**

Ett förbättrat regelverk för investeringsparkonton

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om de skadliga effekterna av att höja skatten på investeringssparkonton och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regleringen av investeringssparkonton bör förtydligas så att hinder mot deltagande i vissa nyemissioner undanröjs och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regleringen av investeringssparkonton ska vara utformad på ett sätt som gör det lätt för vanliga sparare att förstå och följa reglerna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till onoterade innehav på ISK och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Privatsparande har på senare år väckt ett ökande intresse i Sverige. Enligt Fondbolagens förening sparar sju av tio svenskar i fonder, utöver i PPM. Detta kan tillskrivas flera förklaringar, däribland en under långa perioder mycket gynnsam utveckling på aktiemarknaden. Särskilt glädjande är att flera banker rapporterar ett ökat privatsparande från unga personer. Allt detta är en utveckling som vi som liberaler välkomnar. En ekonomisk buffert kan vara både en försäkring mot det oförutsedda och biljetten till individens livsmål.

Utvecklingen bör framförallt tillskrivas människors egna beslut, folkbildande insatser för den ekonomiska läskunnigheten och de värdeskapande bidrag till samhället som dagligen görs i näringslivet. Men också politiken har spelat roll: Alliansregeringens reform med införandet av investeringssparkonto (ISK) har skapat en attraktiv sparform där både användning och beskattning är enkel att förstå. Detta bidrar till en demokratisering av sparandet och därmed ökad egenmakt för fler.

Liberalerna säger nej till straffbeskattning av vanliga småsparare

Regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet har inte gjort vågen för denna utveckling. I stället lät regeringen och Vänsterpartiet tidigare höja skatten på investeringssparkonton, något som äventyrade förtroendet för att investera i Sverige samtidigt som förändringen ger stora konsekvenser för den långsiktiga spararen. Det senare eftersom skattehöjningen på ISK år 2018 SK åter upp nära en halv miljon kronor av ett genomsnittligt sparande från 25 till 66 års ålder.

Senast under sommaren har Socialdemokraterna aviserat ytterligare höjningar av skatten på investeringssparkonton. Det är en avisering som Liberalerna ser med stort allvar på. Regeringen bedrar sig själv när den felaktigt påstår att en höjd ISK-beskattning endast skulle drabba en liten del av befolkningen. Siffror från 2020 visar att över tre miljoner svenskar har ett ISK-konto och att 400 000 av dessa skaffades under det senaste året. En stor andel är småsparare: Exempelvis kan nämnas att depåerna hos nätbanken Nordnet har ett medianvärde av 33 500 kronor. Det är med andra ord ett folkligt sparande – till exempel till pensionen eller till kontantinsatsen till en bostad – som regeringens önskade skattehöjning tar sikte på.

Eget sparkapital medför frihet, möjligheter och trygghet. Därför verkar Liberalerna för att alla svenskar ska kunna spara mer utan att behöva betala någon skatt på avkastningen. I vår budgetmotion lägger vi våra formella yrkanden om skattesänkningar på ISK-sparande, skattesänkningar som syftar till att underlätta vanliga människors sparande.

Utveckla regelverket och ta bort onödiga hinder

ISK är en bred folklig sparreform som har förbättrat den ekonomiska friheten och villkoren för otaliga svenskar. Vi vill försvara och utveckla denna viktiga reform. Utöver ytterligare justeringar av skatten i syfte att stimulera och förenkla sparande krävs justeringar av det nuvarande regelverket.

För ett år sedan började flera banker varna för att ISK-sparare missgynnas vid börsintroduktioner. Eftersom lagen kräver olika hantering av nyemitterade och befintliga aktier har exempelvis Avanza och Nordnet gjort bedömningen att ISK-sparare inte kunnat delta vid uppmärksammade börsintroduktioner, såsom av Readly eller Spotlight. Detta hotar den demokratisering av sparandet som har varit lagstiftarens ursprungliga avsikt med reformen. Den nuvarande situationen skapar oförutsedda orättvisor mellan sparformer. En lösning på detta problem behöver komma till stånd, något som Liberalerna föreslog riksdagen redan för ett år sedan. Trots detta har ingen förändring av regelverket gjorts eller aviserats. Liberalerna vill se ett förtydligande av regleringen i syfte att undanröja dagens hinder mot deltagande i blandade emissioner.

Även på andra håll finns behov av förbättringar av det nuvarande regelverket. Regleringen av ISK är i dag svårtydd och ger utrymme för osäkerhet. Detta är ett stort problem. Det innebär onödiga kostnader för regeltydning och regelkrångel för de finansiella företagen, kostnader som i slutskedet övervältras på konsumenterna. Det innebär också, och allvarligare, ett hot mot det folkliga sparandet. Ett exempel på en sådan för en vanlig småsparare svårtydd reglering är den om förvaring av kontofrämmande tillgångar, där ett stort antal olika tidsfrister behöver beaktas av spararen. Syftet med ISK-reformen förfelas om komplext utformade och formulerade regler försvårar för

småsparare att förstå och följa reglerna. Den samlade regleringen av investeringsspar-
konton bör i detta syfte ses över och förenklas.

Utred onoterade innehav på ISK

Enligt gällande regelverk kan endast så kallade investeringstillgångar innehas på investeringssparkonton. Med investeringstillgångar avses finansiella instrument som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför europeiska ekonomiska samarbetsområdet, finansiella instrument som handlas på en MTF-plattform eller andelar i en värdepappersfond eller en specialfond. Detta innebär bland annat att ISK-beskattningen inte är tillämplig på innehav av onoterade aktier.

Skillnaden i beskattning mellan noterade och onoterade aktier är enligt Liberalerna inte motiverad. Att investera i onoterade bolag medför en ökad risk för spararen jämfört med att investera i noterade bolag, eftersom både tillgång till information och likviditet i dessa värdepapper kan vara begränsad. Såväl den mindre förmånliga skatten på onoterade innehav som den högre risk som investeringar som dessa innebär har en effekt av att styra investeringar till noterade innehav. Samtidigt utgör investeringar i onoterade instrument viktiga förutsättningar för svenska företag och i förlängningen svenska arbetstillfällena. En lättnad i beskattningen skulle underlätta små och medelstora företags försörjning med externt riskkapital. De senaste decennierna har 4 av 5 nya jobb skapats i företag med färre än 200 anställda, och små och medelstora företag har sedan 1993 svarat för mer än 80 procent av den totala sysselsättningstillväxten netto. Dagens ojämna beskattning av noterade och onoterade skapar en omotiverad och potentiellt samhälls-ekonomiskt ineffektiv styrning till investeringar i noterade innehav. Liberalerna vill därför tillsätta en utredning i syfte att överväga möjligheterna att utjämna de skillnader i beskattning av noterade och onoterade innehav som ISK-reformen har inneburit.

Mats Persson (L)

Johan Pehrson (L)

Maria Nilsson (L)

Lina Nordquist (L)

Gulan Avcı (L)

Christer Nylander (L)

Allan Widman (L)